

жіночого

ягом всієї
ства та й
життя
тягар,
ать геть
итети:
ава,
и.

3. Тов. ЧУКИТОВА.

зний голос урядових декретів невинно по-
верші ж дні перемоги її було зрівняно в пра-
єно було шлюбів, що поневолював її, вста-
теший і сьогодні декрет

Проти них розпочали «рішучий наступ»: товариство колективизації побуту перекидає горщики та ночви, ламає голки. Громадські їдальні, за командою Нархарчу, пральні, кравецькі майстерні все більше й більше відвойовують для жінки отой вільний час, що вони його забирали, все міцніше йдуть у наступ у дрібні сірі жіночі будні.

Це не Кру
знання в підпіл
стара жіноча г
несені до робіт
України, гамірл
З якогось-
Свіді—вона, го

що в ті роки, коли розпочиналися великі гніву, жінка йшла поруч із чоловіком, висправедливості та волі... Імена цих жінок революцій...

ної стихії породили Жовтень, що геть його та встановив принципи майбутнього. а й немогло проминути становища жінки даводство.

виразний голос урядових декретів невинно пов- м'я: у перші ж дні перемоги її було зрівняно в пра- кінець покладено було шлюбів, що поневолював її, вста- ено було охорону її на виробництві, і сьогодні декрет ить про грошовий фонд товариствам «колективізації по- », що розкріпають жінку, визволяють її з кайданів йнування...

Партія простягає їй квиток, закликаючи її до лав робітни- авангарду... Народжується уважний Охмадіт, чие пильне

око береже її здо- ровля, створюючи кон- сультатії, лікарні для породіль, ясла для дітей, галасливі дитячі майдани та садки... У лиху годину допо- могоу подасть Держ- страх...

Тих же, що зійшов з шляху та поринув у грузькому болоті похотливого міста, закликають до трудо- вого життя та допо- магають стати на справжній шлях ради- боротьби з прости- туцією.

Але кількох старо- давніх ворогів жіно- чого визволення дов- гий час не помічали, не виявляли.

Оці вороги не говорять, вони потихеньку крадуть в жінки дозвілля та час, призначений для більшої та радісної праці, це мовчазні вороги, що потихеньку, непомітно поневолюють її.

Хто ж вони що одвіку визискують жінок, що з давніх часів вкорочують її і так недовгого віку? Ось хто вони: гор- щики, що ставлять у піч, ночви та голка.

Проти них розпочали «рішучий наступ»: товариство колек- тивізації побуту перекидає горщики та ночви, ламає голки. Громадські їдальні, за командою Нархарчу, пральні, кравецькі майстерні все більше й більше відвойовують для жінки отой вільний час, що вони його забирали, все міцніше йдуть у на- ступ у дрібні сірі жіночі будні.

І жінка, скинувши тягар, йде поруч із чоловіком з новими почуттями, надією та думками.

Пригляньтеся бо уважно до нашого бурхливого радянського дня, ви побачите жінку поруч із чоловіком скрізь, почавши від залі засідань ВУЦВК до великої фабрики та заводу...

І це вже звичайнісінька річ: гляньте на вулицю і побачите скрізь кепі на задуманій жіночій голові: з ячейки до проф- спілки, з виконкому до губкому, з наркомату до якого-небудь бюро. Це вона, нова, з відомо- стями, відчитами, обіжниками та справками.

Це вона, що кинула геть хатню тишу, та гнеться над книжкою по книгозбірнях, дивується всьому по лаборато- ріях робфаків, курсів та шкіл, це вона невинно штурмує ве- лики томи Марксових та Леніно- вих творів, гризе технологію та бактеріологію, перемагає хемію та агрономію...

А другі серед мас, кожну віль- ну хвилину віддають лікпунк- там, хатам-читальням, клубам, делегатським зібранням... Це ті, кого закликав до бадьорого,

невпинно- вперед ши

Підіть на катедри державні с

Це не знання в п стара жіно- несені до р України, г

З яког Свіді—вона- фахівцями, нування вс

Підійді- ще від тор- неться: „А

Тов. СУХАНОВА. Робітниця Катерино- славської губ.

Члени ВУЦВК'у

дській роботі.

Фот. „Всесвіту“ А. Плахтій.

4. Тов. ПРИХОДЬКО.

5. Тов. КРОШКА.

6. Тов. Л И С Е.

евпинного руху вперед Жовтень... Вони не спиняючись ідуть перед широкими шляхами, що розгорнулися перед ними...

Підіть на звичайне засідання сесії ЗУЦВК: ви побачите її на катедрі за пюпітром, то її закликали обмірковувати важливі державні справи...

Це не Крупські, Самойлови та Миколаїви, що збирали зібрання в підпіллі, що загартували розум марксівською наукою-гара жіноча гвардія, ні, це жовтневі восьмилітні парости, присені до робітниче-селянського парламенту з тихих закутків України, гамірливих заводів, із чорного Донбасу...

З якогось—ні на одній мапі не побачим—волинського села віді—она голова сільради т. Панасюк провадить суперечку із

ходила війна, що чоловіки ховали чоботи, делегаток, не пускали їх на зібрання“ — розповідає завжінвідділом Полтавщини т. Савел'єва і тут же наводить ось яке число: 8.100 делегаток на губерню... 8.100 жінок, що копають яму, закопують в неї колишню страдницьку жіночу долю.. Чи ж це дрібниці? І які іржаві, які непотрібні здаються нам оті старі прислів'я про жінку.

Жінки. вже захопили командну височінь... А місяці та роки приводять нові непохитні лави дівчат, що вирости та загартувалися в полум'ї червоного вогню. З майданів, дитбудинків та шкіл, перейняті згуками бурхливого оновленого життя, йдуть вони, діти Жовтня—піонерки, юні ле-

1. Був.

Сільради,

Сільради

ВУЦВК

дя на Во

2. Ка

ім. Петр

Н.-Баварі

ячейк

і чл

Мо

во

кого

6. Яну

Волині. Член

ради і ВУЦВК'а.

пинного руху вперед Жовтень... Вони не спиняючись ідуть перед широкими шляхами, що розгорнулися перед ними...

Підіть на звичайне засідання сесії ЗУЦВК: ви побачите її катедри за пюпітром, то її закликали обмірковувати важливі жавні справи...

Це не Крупські, Самойлови та Миколаїви, що збирали ння в підпіллі, що загартували розум марксівською наукою—ра жіноча гвардія, ні, це жовтневі восьмилітні парости, при-ені до робітничо-селянського парламенту з тихих закутків аїни, гамірливих заводів, із чорного Донбасу...

З якогось—ні на одній мапі не побачим—волинського села і—вона голова сільради т. Панасюк провадить суперечку із вцями, доводить числами потребу адміністративного райо-ння всієї країни...

Підійдіть до неї підчас перерви... Під білою хусткою жовте від торішнього сонця лице її, вкрите зморшками, посміх-ся: „А я 8 березня двадцять дві «бабі» з лікпункта випу-

скаю, за тих, кому вже й по 40 років, братися починаю“...

А ось п'ятидеся-тилітня полтавськ. селянка т. Марюхна розповідає про свою „війну“: „з нас бабів дуже чоло-віки смі-ються, — а ми байдуже свого доби-ваємося“...

„А у нас до того до-

ходила війна, що чоловіки ховали чоботи, делегаток, не пускали їх на зібрання“ — розповідає завжінвідділом Полтавщини т. Савел'єва і тут же наводить ось яке число: 8.100 делегаток на губерню... 8.100 жінок, що копають яму, закопують в неї колишню страдницьку жіночу долю.. Чи ж це дрібниці? І які іржаві, які непотрібні здаються нам оті старі прислів'я про жінку.

Жінки. вже захопили командну височінь... А місяці та роки приводять нові непохитні лави дівчат, що вирости та загартувалися в полум'ї червоного вогню. З майданів, дитбудинків та шкіл, перейняті згуками бурхливого онов-леного життя, йдуть вони, діти Жовтня—піонерки, юні ле-нінки, підбадьорюючи „комсомолок, що сміливо йдуть попереду“...

А смілива, загартована за ці роки диспутами, диску-сіями та тезами жіноча половина Молодої Гвардії—без-вірниця та Марксистка вже стукає в двері партії...

Три покоління, три високих у май-бутнє шаблі...

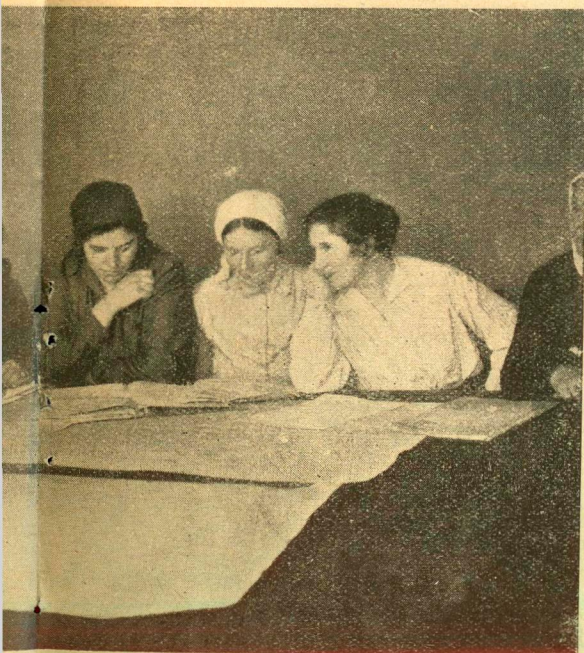
А це майбутнє вимальовується вже певними виразними лініями. Послухайте, хіба це не його риса... „А у нас на нашому металургічному заводі—говорить член завкому Крошка, жінки подали про-теста проти реєстрації шлюбу, а не те, щоб і до церкви йти... І далі: „підвищуємо свою кваліфікацію... Де які вже йдуть по 5-му та 6-му розряду токарями, до про-катного та літейного цеху проходимо, туди, де раніше панував чоловік“...

У день жінки, у перший весняний місяць, що року відбувається міжнародній огляд пролетарок.

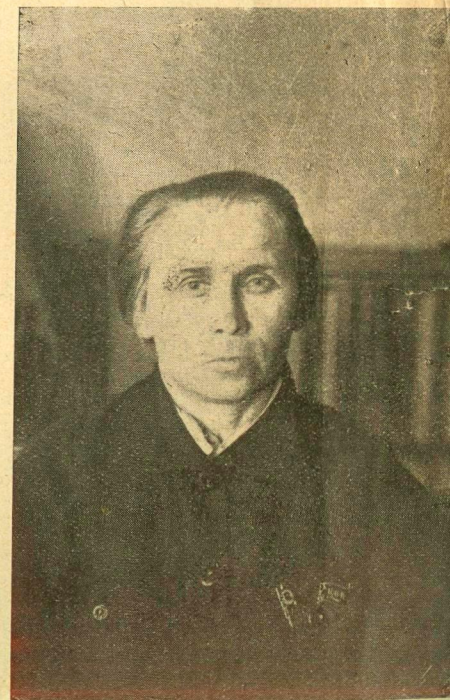
І в цей день східня жінка, рабиня чоловіка, служниця Магометова та Будди заявляє про те, що вона прокидається, робітниця Заходу, котру давить тягар франка та долара, вказує на жінку Радянського Союзу, жінку-більшовичку, що показує шлях до майбутнього.

П. Ж. кин.

Тов. САВЕЛЬЄВА, Завгубжінвідділо Полтави, Член ВУЦВК'у.

ВУЦВК'у на Сесії.

Мо
во
кого

6. Яну
Волин. Член
ради і ВУЦВК'а.

Червоному партизану
Ф. Хведосюкові.

Ч а б а н.

Поєма.

Під нагай жандарма
завжди наставлять.
Панство сараною сіло нам на шию
Витягає з м'язів кривавицю вщертъ.
Гей, у кого в серці сумління брєніє
— Чи не час до помсти?
Чи не час на герць?

Гомоніла пуца лунко
В слюзи на деревах стоголосо
Прислухались сосни, кутався туман
розчесавши коси,
До змови селян.
Вигравав на флейті кострубатий вітер
Товстими губами дув у безліч сурм.
Чабан сивоусий слюзи гніву витер:
Поведе він завтра злидарів на штурм.

III.

Паща ночі— чорна,
Зуби щірять в небо зорі.
Вітер скиглить наче жорна
У розпатланому борі
Сосни мружать сиві брови
(На гілках спочили роси)
Вийшла сотня чабанова.
Тихим кроком по дорозі
Попереді з одрізаном
Чабан суне сивоусий.
Притаїлися тумани
Заплітають косу русу.
Роскуйовджені тумани
Уквітчалися стрічками.
Гей—

Розпанахтав ранку тіла
Тільки вітер, злидень вітер
Лоскотав повстанців смілих.

IV.

Місяць дививсь командармом
На сині мережі ланів.
Рота пикатих жандармів
Виблискує лезом штиків.
Дзвоном—

хода по дорозі.
Котилася, бігла луна.
З житом браталися лози
Отам...

За селом...

На ланах..

Вітер замурзаний плакав
Ховався під стріхи села
Рота жандармів пикатих
Сонні хати облягла.
Ранок—

червона заграва—
Чумазий туман роспорів
І почалася розправа
За панський маєток,

за кров.

Трупів з півсотні— під тином.
До решти прилипнув нагай
Липне поцілунком

палець до курка,
А старече око ворога обрало:

Он того— в пагонах,

он того—

панка.

Соняшні проміння запряглися в ярма

А погонич сонце, пірнуло в жита

Сотня одрізаних гукнула в жандармів

А луку ковтає неба тихий став

...онів
 ...м бором
 ...и:
 ...ло,
 ...ногами
 ...нів
 ...порепану шкіру.
 ...атися смів
 ...ски:
 ...—До муру!
 ...чатися смів,—
 ...ольщі багато!
 ...електро-дротів
 ...»,
 ...«хамському» брату.

 Плаче журливе село
 Блимає грізно огнями:
 Горе в хатах залягло
 Ходить брудними ногами
 В згорбленій хаті до стін
 Тулиться помста огниста
 Мовчки вигострює гнів
 Проти неправди і зиску.
 II.
 Гомоніла пуца
 лунко,
 стооголосо
 І набрякли сльези
 на краєчках вій.
 Зелено—пурпурні
 розчесали коси
 Сосни вікові
 Ген—там за проваллям,
 де багно регоче,
 Скорчившись гойдає
 вітер осоку
 Чабан сивоусий
 в латаній сорочці
 Рубає мов криця
 промову палку.
 Брови, що од років—
 ніби срібним мохом
 Сунуться на очі
 виром грізних хмар.
 Запеклася в серці
 кров мужицька,
 вохка
 А із очей сипле
 зненавиди жар.
 — Чуйте, добрі люде!
 Що ж то далі буде?
 Чи ж таки в неволі
 всім нам загинуть?
 ...нені спини,
 виснажені груди

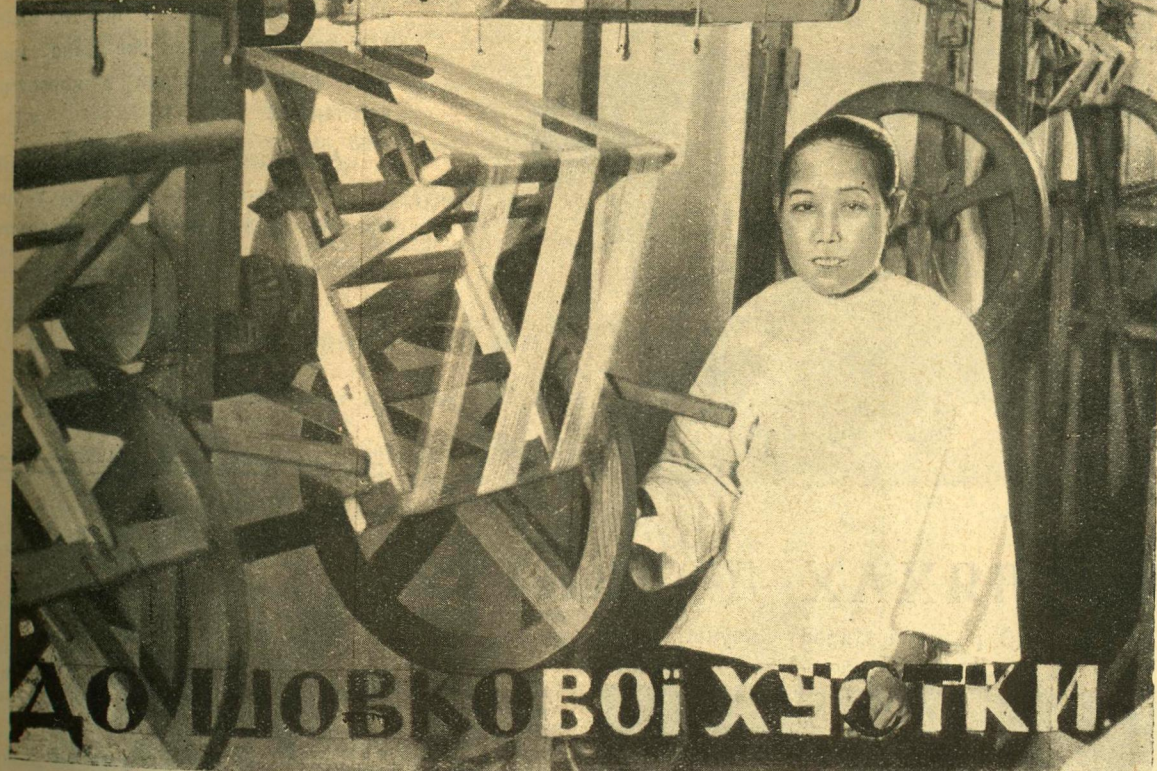
III.
 Паща ночі—
 чорна,
 чорна.
 Зуби щірять
 в небо зорі.
 Вітер скиглить наче жорна
 У розпатланому борі
 Сосни мружать сиві брови
 (На гілках спочили роси)
 Вийшла сотня чабанова.
 Тихим кроком по дорозі
 Попереді з одрізаном
 Чабан суне сивоусий.
 Притаїлися тумани
 Заплітають косу русу.
 Роскуйовджені тумани
 Уквітчалися стрічками.
 Ген—
 за бором
 палац пана
 Усміхається огнями
 Мармурові плити спали.
 Парк—не парк—
 жагуче лоно;
 Сірі тіні колисали
 І спадали на колони.
 Ніч чумаза,
 чорноброва
 Обваляла в сажу тіло
 Вихром сотня чабанова
 На маєток налетіла.
 Налетіла...
 і насила,
 Порозхристувались двері
 І на світлі засяхтіли
 Одрізани,
 револьвери.
 Чабан став.
 Прищулив очі:
 — Як живеє мосьпанове?
 Постріл дзвякнув серед ночі
 І напився мармур крові
 Запеклася кров смолою.
 Панські трупи—
 на підлозі.
 Вітер гнучкою рукою
 На деревах витер сльози.
 Ранок глянув на пожежу.
 На руїни мармурові—
 Там де обрій стеде межі
 Суне сотня чабанова.
 Висувалась ніби з гуці
 Того
 бору
 пурпурова
 В туманах зелених пуці
 Зникла сотня чабанова.
 Зникла сотня.
 Тільки вітер

Трупів з півсотні—
 за кров.
 До решти прилипнув нагай
 Липне поцілунком
 палець до курка,
 А старече око
 ворога обрало:
 Он того—
 в пагонах,
 он того—
 панка.
 Соняшні проміння
 запряглися в ярма
 А погонич сонце
 пірнуло в жита
 Сотня одрізанів
 гукнула в жандармів
 А луну ковтає
 неба тихий став
 Гей,
 чабанське око,
 хоч старе роками,
 Та ще цілить добре;
 не дрігне рука:
 Пан поручник землю
 вигриза зубами
 І в останнє сонця
 очима шука.
 А довкола нього—
 трупами з півсотні.
 Вулиця від крові
 панської ятрить
 V.
 Вечір в задумі,
 в сльозах,
 Вечір такий кучерявий;
 Тільки об зуби шлюза
 Буг полохливо гнусавить
 Тільки мережі ланів
 Пнуться
 і лізут
 угору.
 Обрій застиг,
 почорнів
 Ген—за распачливим бором
 Стогне журливе село
 Блимає,
 плаче огнями
 Горе в хатах залягло
 Ходить брудними ногами.
 А за селом,
 де туман
 Голову сиву нахилить
 Спить—спочиває чабан
 В чорних обіймах могили.

Дмитро Фальковський.

Київ, січень 1925 року.

ВІД ШОВКОВИЧНОГО КОКОНУ

ДО ШОВКОВОЇ ХУТКИ.

Китайське шовківництво.

У Китаї мало не всі продукти загального вжитку виробляє ручною працею численна класа ремісників-кустарів.

Фабричне виробництво розвинено там надзвичайно мало. А втім останніх років, правдивіше десятиліть, китайці почали розуміти перевагу машинного та фабричного виробництва над ручною працею кустаря.

І не зважаючи на це, добутна промисловість Середньої Імперії не може вийти із стадії хижацької експлоатації

грошовий штраф, що частенько замінюється на обід або театральне видовище, запропонуване винуватцею своїм товаришам.

Слід зазначити, що намагання до професійних об'єднань, кооперації в китайців надзвичайно сильне.

Здавна в Китаї існують спілки, їх заснували не тільки купці та ремісники, а й учительство, лікарі, актори, гадалники, візники, носільники, лихварі то-що. Селянин віддавна звик до спілкування, щоб здійснити якусь спільну справу — прокопати канали, насадити дерева то-що.

Об'єднання гуртують тандитників, ганчірників та „золотарів“. Ці „організовані“ діячі укладають добровільну угоду між собою; на підставі її тільки спілники цієї спілки мають право збирати сміття й покидьки по різних місцях.

Матері об'єднуються в товариства для придбання посагу своїм дочкам або для влаштування весілля.

Дівчата вступають до спілок безшлюб'я. Навіть старці об'єднані в тривалі спілки, що регулюють їхні права й обов'язки.

І не зважаючи на все це, Китай до останнього часу майже не знав „робітничого питання“.

Робочий день залежить від місцевих умов. Заробітня платня навіть в цінних мистецьких виробництвах — порцелянових, срібляних виробів, лакових, фініфтанних — не більш як 50—60 коп. на день.

Число робочих днів на рік дуже велике: китайському робітникові доводиться багато працювати за тим, що календар старий — нема неділей, узгалі мало свят.

І надто закон полегшує роботодавцям завдання експлоатації праці: страйки вважаються за зламання закону, за них суворо карається, хоча б вимоги страйкарів і були цілком справедливі.

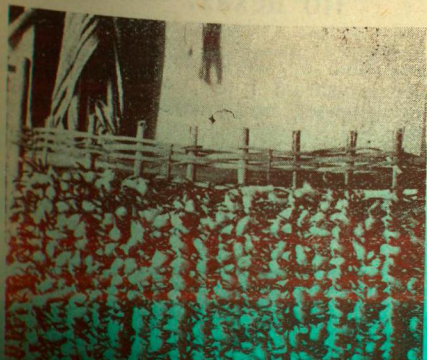
* * *

Ткацька варстать — це звичайний надібок хатнього господарства в багатьох місцевостях північного та осереднього Китаю.

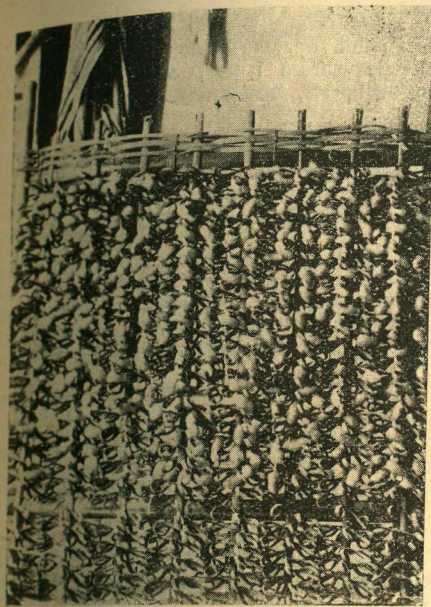
Колись заможні класи, не маючи портняних тканей, одягалися в шовки. Та й зараз багато мільйонів китайців користуються шовком для одягу. Шовк і кріпший і дешевший, ніж погана портинна.

Шовківництво, які і інші китайські винаходи, походить з давніх-давен. Шовківництво поширилося мало не по всіх провінціях Китаю, однак воно в своєму розвитку не пішло далі кустарного промислу.

В шовківництві кохаються поодинокі родини, серед членів їх розподіляються найрізноманітніші стадії цього цікавого виробництва.

Китайське шовківництво.

Кокони на підставці сплетеній з бамбука.

У Китаї мало не всі продукти загального вжитку виробляє ручною працею численна класа ремісників-кустарів.

Фабричне виробництво розвинено там надзвичайно мало. А втім останніх років, правдивіше десятиліть, китайці почали розуміти перевагу машинного та фабричного виробництва над ручною працею кустаря.

І не зважаючи на це, добута промисловість Середньої Імперії не може вийти із стадії хижачкої експлоатації природних багатств країни... здебільшого тому, що Китай — країна, де людська праця надзвичайно дешева.

І хоч китайським робітникам, навіть зовсім не кваліфікованим, здавна відомі професійні об'єднання, — праця все ж таки перебуває в рабській залежності від роботодавця.

Усі ремесла в Китаї держать у своїх руках кустарі, що працюють самостійно або ж артілью. В китайців нема цехів в європейському значінні цього

слова; проте, ремісники якоїсь галузі виробництва, а також купці й особи однакового фаху закладають кооперативні товариства та спілки.

У такій спілці адміністрація складається із старшини комітету й секретаря. Постанови комітету обов'язкові для всіх членів спілки.

Мабуть події останніх років змінили патріархальний лад у цих спілках, але в усякому разі ще нещодавно діло робилося в них по сімейному: за зламання спілкових правил на спілківників накладався

Число робочих днів на рік дуже велике: китайському робітникові доводиться багато працювати за тим, що календар старий — нема неділь, узагалі мало свят.

І надто закон полегшує роботодавцям завдання експлоатації праці: страйки вважаються за зламання закону, за них сурово карається, хоча б вимоги страйкарів і були цілком справедливі.

* * *

Ткацька варстать — це звичайний надібок хатнього господарства в багатьох місцевостях північного та осереднього Китаю.

Колись заможні класи, не маючи портняних тканин, одягалися в шовки. Та й зараз багато мільйонів китайців користуються шовком для одягу. Шовк і кріпший і дешевший, ніж погана портнина.

Шовківництво, як і інші китайські винаходи, походить з давніх-давен.

Шовківництво поширилося мало не по всіх провінціях Китаю, однак воно в своєму розвитку не пішло далі кустарного промислу.

В шовківництві кохаються поодинокі родини, серед членів їх розподіляються найрізноманітніші стадії цього цікавого виробництва.

Дуже важлива справа в шовківництві це — годування червей. Годують їх листям шовковиці й дубу. Найкращий сорт шовковиці росте в провінції Чжецзян і дуже ціняться китайськими шовківниками. Гілочки цього дерева купуються для щеплення.

Годування червей, догляд їх, доки не витворяться кокони, це — обов'язок здебільшого жіноцтва.

Яєчка виводяться звичайно на „канах“ — цегляних лежанках. У деяких же районах шовківництва жінки, щоб прискорити виводку, носять яєчка на собі, зогріваючи їх теплотою свого тіла.

Щоб приготувати кокон до розмотування треба три дні. Щоб заморити хробачків — теж три дні. Хробачків заморюють таким чином: їх держать

Годування червей.

Рус. Фото.

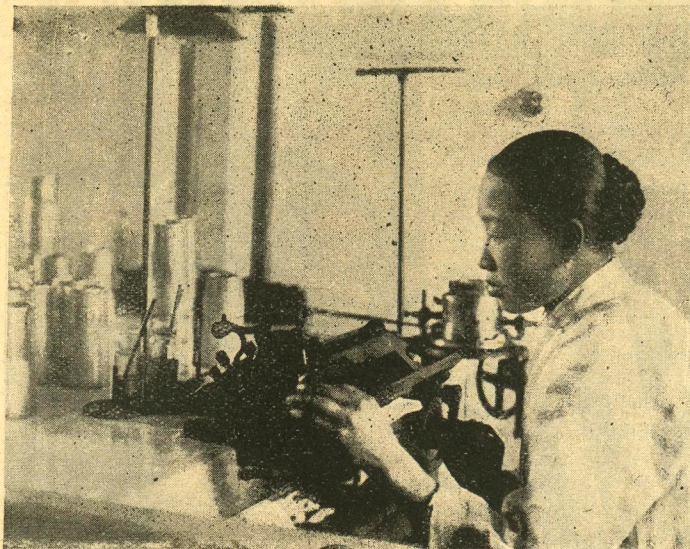

Кокони зібрані в кошик.

над парою, або ж закопують у землю в горшки, засипані сіллю. Решту хробачків китайці самі їдять.

Заморюють хробачків, розмотують кокони, сукають нитки, тчуть і пофарблюють тканину чоловіки.

Шовкові тканини виробляються здебільшого на самодількових китайських веретенах та верстатах і тому не зважаючи на дуже гарний матеріал самі тканини гірші за європейські.

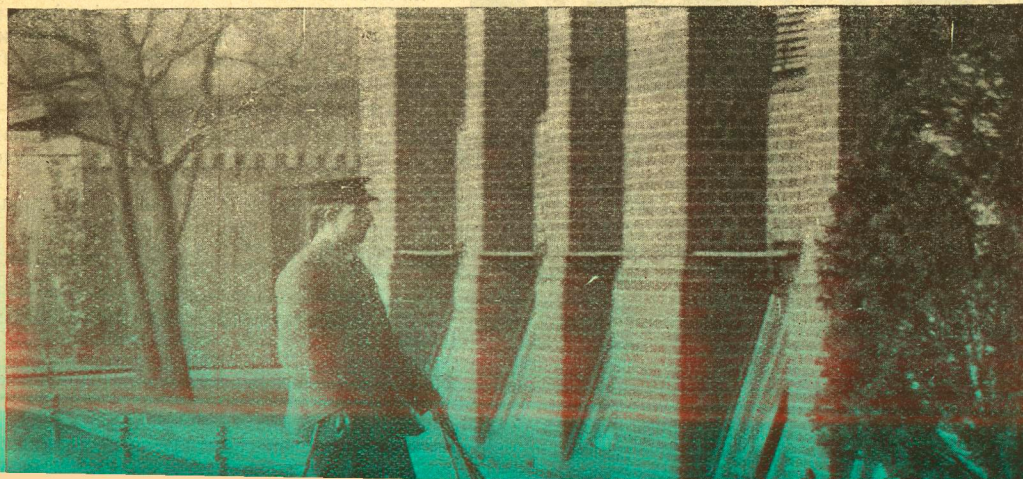

Через це в Китаї почали заводитись помалу шовкопрядільні з удосконаленими машинами. У Макао, Кantonі та інших містах уже давно заводено шовкові фабрики з паровими веретенами.

Але й досі шовківництво в своїй масі держиться в руках кустарів, що цілком залежать від купців-промисловців.

НА ШЛЯХАХ ДО ЖИТТЯ.

(З розмови з проф. Браунштейном).

ються в роботі від зрячих. Вони виконують найкращу роботу, а як коли, то й регулюють роботу і трьох варстатів відразу.

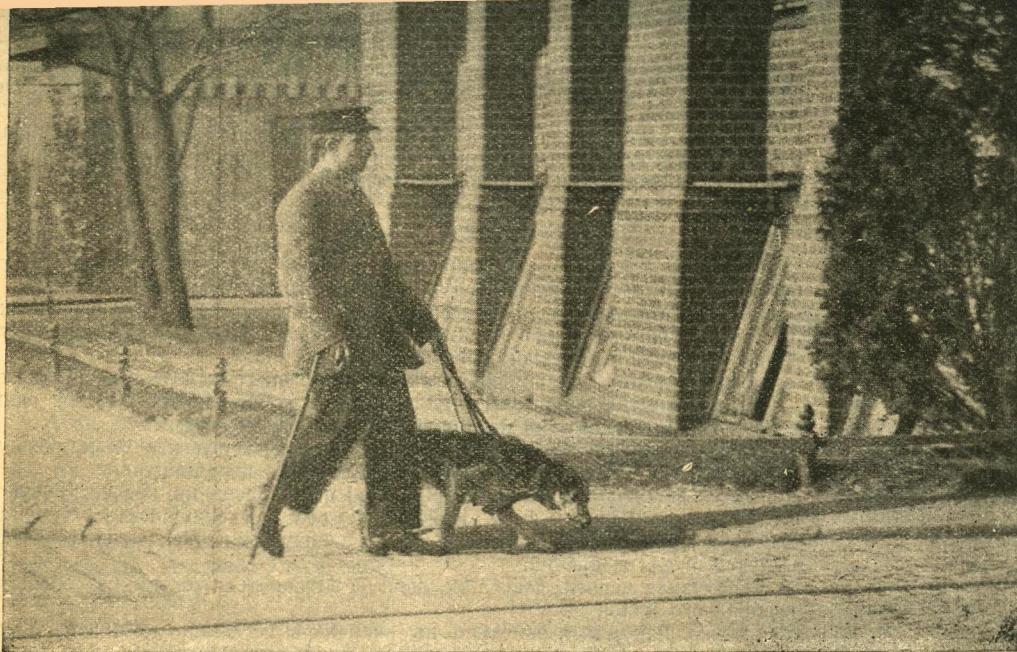
— А втім,— каже Перльс приязно усміхаючись,— зараз ви все побачите самі.

По цехах.

Що надзвичайно вражає на кожному німецькому заводі чужоземців узагалі і нас, мешканців Радянського Союзу, зокрема, то це надзвичайна чистота й порядок.

Коли Перльс почав водити нас уздовж величезних блискучих варстатів, ми звернули увагу на одного робітника, що нічим не відрізнявся від його товаришів, а на великого фокстер'єра, що лежав однією

Собака з кумедною свідомістю свого службового обов'язку лежала на чистенькому килимку, ста

Рано вранці „Біпп“ веде Його на завод.

3 Берліну в осередок німецької електропромисловості—Сіменсштадт.

Ми під'їздимо до величного міста фабрики. Цілий ліс заводських димарів застилає небесну блакить пасмами сірого диму; довженні корпуси фабричних будівель нагадують нам, що ми вже в передмісті Берліна в осередковій німецької електротехнічної промисловості—Сіменсштадті.

Перед нашими очима все ще мелькають з кінематографічною швидкістю вагони берлінського метрополітену, в ушах гуде дзвінкий гамір ділових кварталів, у позлотистій сітці вій мерехтить зеркальний блиск столичних будівель. Ми зовсім не помічаємо, що перенеслися з шумного Берліну в царство велетнів-динамо, приводних пасів та електричної арматури.

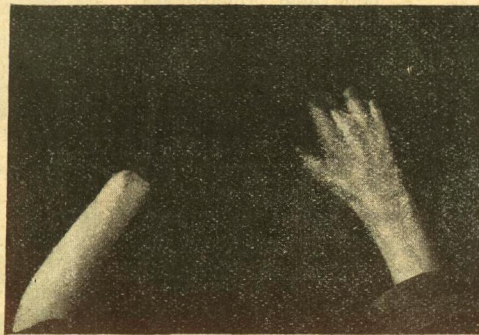
Великим садом, повз підстрижені дерева йдемо до велетенського будинку Управління Заводами Сіменс-Шукерт.

Ввічливий шофер надзвичайно чемно проводить нас до середнього корпусу будівель, до директора заводів пана Перльса. Тут немов заздалегідь повідомлений про наш приїзд, зустрічає нас сам директор, що про його чудеса ми стільки вже чули в Берліні.

Ми пояснили йому, чого ми приїхали, зазначивши, що Радянська Україна хоче завести на своїх фабриках та заводах таку саму систему пристосування праці осліплених вояків у виробництві.

Це, видимо, Перльсові дуже подобається...

„Мої робітники—сліпці, а їх на заводі працює понад 100 чоловік, нічим не відрізня-

... він працює тільки одним пальцем правої руки...

і трьох варстатів відразу.

— А втім,—каже Перльс приязно усміхаючись,—зараз ви все побачите самі.

По цехах.

Що надзвичайно вражає на кожному німецькому заводі чужоземців узагалі і нас, мешканців Радянського Союзу, зокрема, то це надзвичайна чистота й порядок.

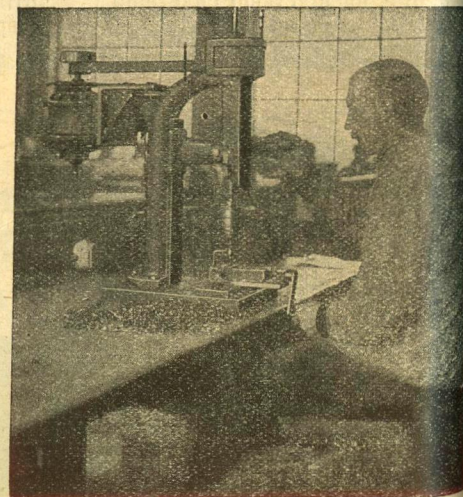
Коли Перльс почав водити нас уздовж величезних блискучих варстатів, ми звернули увагу на одного робітника, що нічим не відрізнявся від його видющих товаришів, а на великого фокстер'єра, що лежав однією з ніг на варстаті.

Собака з кумедною свідомістю свого службового обов'язку лежала на чистенькому килимку, стежила за кожним рухом господаря. Тільки тоді, коли ми зупинилися, стало помітно, що ясно-блакитні очі робітника зупинили на нас свій неприродньо-шкляний зір.

Перльс надійшов ближче і сказав, показуючи на варстат.

— Чи бачте, на те, щоб сліпий міг працювати швидко для себе, ми зробили спеціальні сіткові заставки, що закривають всі небезпечні місця од його рук.

Дійсно, ремінна передача, валок і свердло в статі все закрито кріпкою сіткою. Тут залишились тільки невеличкий, але разом з цим достатній простір для точіння й свердління прозір.

... робітник нічим не відрізнявся від видющих товаришів...

При наших очах рука сліпого ненароком торкнулася небезпечного місця, зараз же рухом механічного охоронника її було відкинуто назад...

Робітник усміхнувся і, показуючи на фокстер'ера, сказав:

— Моїй жінці ніколи—вона теж працює на заводі і, крім того, глядить дитину.

Кожного ранку і кожного вечора я хожу з „Біппом“ з дому на завод і з заводу до дому.

„Біпп“, чуючи своїм собачим розумом, що мова мовиться про нього, привітно б'є хвостом по мальованому зеленому килимку і мигає кумедними собачими очима без вій...

Біля варстату—з одним пальцем.

Ми йдемо далі, проминувши здорових робітників, що серед них так непомітні сліпі.

— Зверніть увагу на цього робітника Франца — сказав Перльс.

— У нього ампутована ліва рука і покалічена права; до того ж він ще й зовсім темний на очі і працює тільки одним пальцем правої руки...

Здавалося б що працювати біля варстату одним пальцем неможливо. Проте, робітник сидів проти свого варстату, держучи покаліченими пальцями арматуру і виклепував на ній прозир.

— Хто вас проводить?—спитав хтось із нас.

— За мною приходить жінка або синаш — з почуттям власної гідності сказав робітник, обертаячись у наш бік.

— Вам не тяжко працювати?

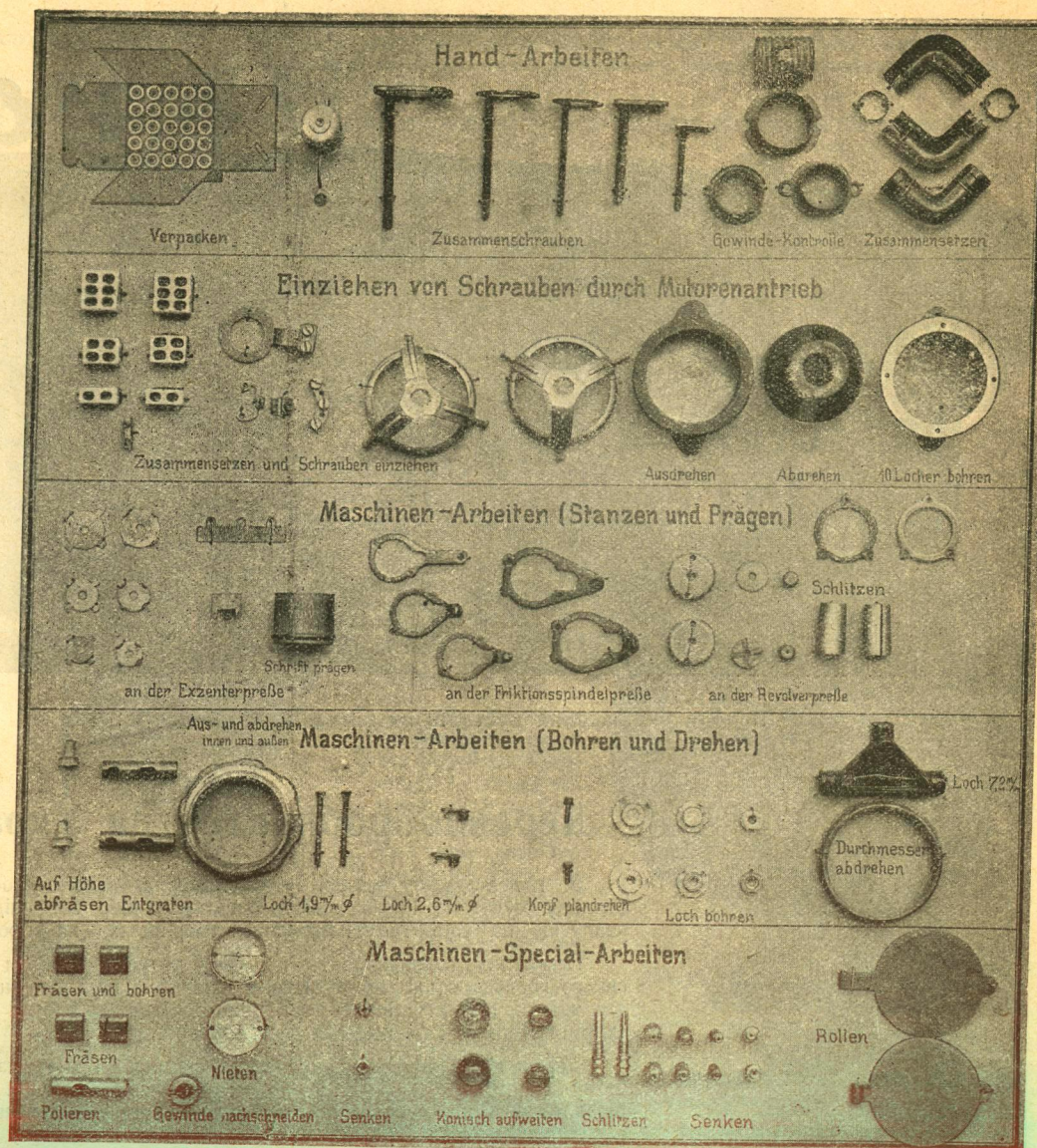
— Ні трохи! Я звик до певних рухів. Протезом лівої руки я держу роботу, а правою регулюю рухач.

Для нього злагоджено спеціальний пристрій, щоб захищати його від рухливих і найбільш небезпечних частин машини.

Надзвичайно зворушені видовищем титаничної боротьби людини за існування всупереч законам природи,—ми виходимо з механічного цеху.

Суворая система — запорука перемоги.

— Ну, що ви гадаєте про постановку справи? — спитав Перльс, частуючи нас на...

... Всю цю арматуру, однаково потрібну і для велетнів — заводів, і для контор, затишних квартир й шумливих ресторанів — дала праця сліпих робітників...

Коли ми виїздили з димного містечка Сіменсштадта, позлотисте проміння ранішнього сонця відлискувалось на заводських димарях.

— За мною приходять жінки з сестрами з почу-
твом — власної гідності сказав робітник, обертаючись
наш бік.

— Вам не тяжко працювати?

— Ні трохи! Я звик до певних рухів. Протезом
лівої руки я держу роботу, а правою регулюю рухач.

Для нього зладжено спеціальний пристрій, щоб
захистити його від рухливих і найбільш небезпечних
частин машини.

Надзвичайно зворушені видовищем титаничної бо-
ротьби людини за існування всупереч законам при-
роди, — ми виходимо з механічного цеху.

Сувора система — запорука перемоги.

— Ну, що ви гадаєте про постановку справи? — спитав Перльс,
пастуючи нас на дозвіллі добрим рейнським.

Переказати йому наше здивування було тяжко.

— Як ви досягаєте таких чудодійних наслідків, герр Перльс?

— Чи бачте, — відповів він, пускаючи сизі кільця цигарного диму, —
тут усе ґрунтується на суворій системі.

Ми ґрунтуємо наші досвіди, — а я інакше поки що не можемо назвати
тільки, — на поступневій орієнтовці сліпих у виробничому оточенні. Тут нічого
стативного нема. Їхні рухи доведено до головних примітивів.

При чому вони,
як ви вже встигли
пересвідчитись,
самі працюють ча-
сто тільки однією
рукою.

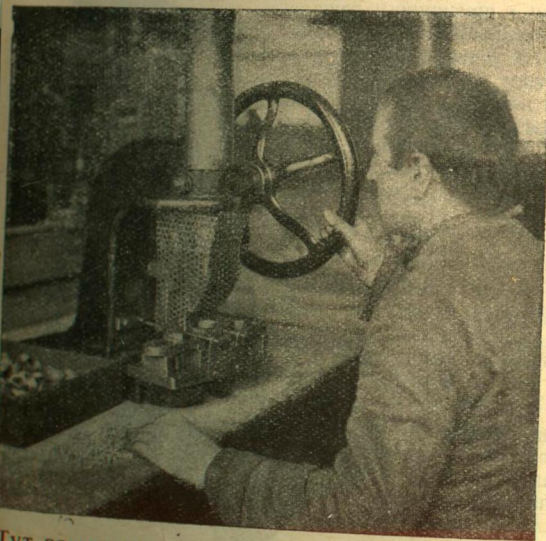

... Всю цю арматуру, однаково потрібну і для велетнів — заводів, і для контор,
затишних квартир й шумливих ресторанів — дала праця сліпих робітників...

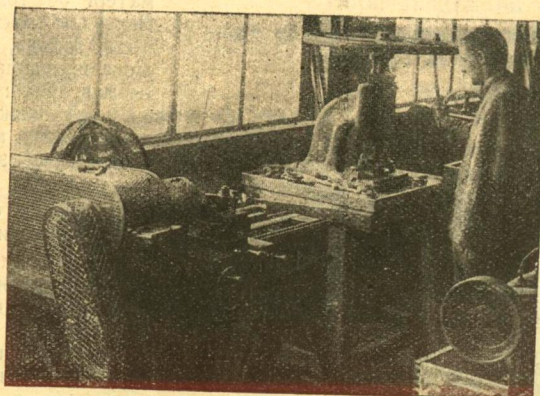
Коли ми виїздили з димного містечка Сіменштадта, позлотисте про-
міння ранішнього сонця відлискувалось на заводських димарях.

Нас усіх захопив приплив надзвичайної енергії, бо всі ми були окрилені
щасливою ідеєю — пере-
нести систему Перльса
з робітничого передмістя
Берліну на наші фабрики
й заводи.

Юрко Шлях.

Тут залишено тільки невеличку, але разом з
тим достатню для точіння й свердління
щілину.

Дійсно, ремінна передача, валок і свердло
в варстату все закрито кріпкою сіткою...

... У нього ампутована ліва рука і пока-
лічена права...

УКРАЇНСЬКІ КУСТАРІ

Вироби українських кустарів на виставці за кордоном.

Деревообробництво на Україні.

В попередньому номері нашого журналу зазначалось про текстильну художню промисловість України, тепер же слід зупинити увагу ще на одній галузі народної творчості — на обробці дерева.

Неможливість задоволити всі свої потреби шляхом тільки сільського господарства, примушувала селянина шукати інших засобів для життя. Найвигіднішими і найбільш доцільними з них і явились кустарні виробництва, а зокрема деревообробництво.

Деревообробництво як кустарний промисел стоїть майже на першому місці серед усіх кустарних промислів України і найбільшого розвитку досягає в 4-х губернях: Волині, Полтавщині, Поділлі і Харківщині. Тут в кожній волості — майже в кожному селі що небудь виробляється з дерева. Вози, сани, скрині, лопати, ложки, миски, гребінки і взагалі різні приладдя до хазяйства, без котрих не обійтись ні в одній господі. Все це виробляється руками кустарів як для власного вжитку так і на продаж.

між собою, то не можна говорити тільки про один з них, обійшовши мовчанкою другий. Через те що народне мистецтво і є підвалина, на якій базуються кустарні промисли.

Кожна окрема річ, що виробляється з дерева (особливо за давніх часів) обов'язково прикрашена різьбою, або старанно розмальована фарбами і треба зауважити, що всі ці роботи відрізняються старанною обробкою, мудрованим малюнком, відсутністю шаблонності і через те мають надзвичайно оригінальні форми. Тут все робиться від серця, розуму — старанно й любовно, немає абстракцій, немає нічого зайвого, а все потрібне.

Твори народного мистецтва невід'ємна частина побуту, бо вони зв'язані з обрядом, традиціями, звичаями.

Візьміть, наприклад, хоч так / про гребінка. Ні одно весілля не відбудеться без неї.

За день перед вінчанням увечері наречений розплітають дружки косу і співають в цей час:

„Ой дай матінко гребінця,
Росчесати русу косу до вінця.
А ти батеньку гребінку
Росчесати русу косу на віки“.

Звичайно приноситься тут і гребінець, і гребінець, спеціально придбані для такої випадку як найліпше прикрашені, і урочисто розчісується наречений коса. Мати, а також і сама наречена плачуть (цього вимагає звичай), а дружки співають лілії пісні про розлуку матері з дочкою.

Або скриня! Вона ж має найбільше значіння на весіллі. Коли скриня гарна, й наречений більше пошани, отже в процесі весілля.

Попільниця (Зіньків).

Виробництво бричок існувало ще підчас кріпацтва і досягло особливого розвитку під час війни з Туреччиною, яка вимагала значних перевозочних засобів.

Збувались вони в більшості на внутрішньому ринкові, але де-яка частина відправлялась і за кордон. Так, Херсонщина надсилала значну кількість їх в Румунію та Болгарію.

Крім цього, на Україні ще дуже поширене бондарне виробництво, виробництво лопат та граблів, а також дерев'яного посуду, ложок й инш.

Головний район бондарного виробництва це Волинь та Чернігівщина, тут гуртується більше 10.000 бондарів. Тепер цей промисел прийшов в занепад за браком зировини, через те що більшість її відправлялось за рордон.

Виробництво лопат та граблів поширене найбільш на Поділлі (біля 8.000 кустарів), а виробництво дерев'яного посуду, головним чином, зосереджено на Поділлі й Волині.

Деревообробництво на Україні ведеться з давніх давен, а відоме воно було ще до історичного часу. Випоблялись різні речі зпочатку для власних потреб, потім кочали вироблялись для продажу, поки не набрало це виробництво характеру промисловости. А з огляду на те, що промисел і мистецтво на Україні тісно зв'язані

Деревообробництво на Україні.

В попередньому номері нашого журналу зазначалось про текстильну художню промисловість України, тепер же слід зупинити увагу ще на одній галузі народньої творчости — на обробці дерева.

Неможливість задоволити всі свої потреби шляхом тільки сільського господарства, примушувала селянина шукати інших засобів для життя. Найвигіднішими і найбільш доцільними з них і явились кустарні виробництва, а зокрема деревообробництво.

Деревообробництво як кустарний промисел стоїть майже на першому місці серед усіх кустарних промислів України і найбільшого розвитку досягає в 4-х губернях: Волині, Полтавщині, Поділлі і Харківщині. Тут в кожній волості — майже в кожному селі що не будь виробляється з дерева. Вози, сани, скрині, лопати, ложки, миски, гребінки і взагалі різні приладдя до хазяйства, без котрих не обійтись ні в одній господі. Все це виробляється руками кустарів як для власного вжитку так і на продаж.

Найголовніше місце серед деревообробницьких промислів належить виробництву колес, бричок, саней і т. инш. В цій галузі працювало більш 16.000 чоловік. і найбільшого розвитку цей промисел досяг на Волині.

Дерев'яна попільниця виробу зіньківських кустарів.

без її дозволу, бо й ключ у неї завжди висів прив'язаний до пояса. В спадщину скриня могла перейти тільки по смерті, так що з нею було зв'язане все життя української жінки.

Це було колись... Тепер же по багатьох селах замість скрині даються комоди й шафи і скриня втратила своє значіння.

Виробництво скринь сконцетроване головним чином на Волині, де над ним працює коло 2.000 кустарів. По інших губернях цей промисел і раніш не дуже був розвинений, а тепер і зовсім став занепадати, через те, що значно зменшився попит на скрині.

А чумацькі вози? Скільки гіркої праці покладалось на те, щоб зробити і головне прикрасити чумацького воза. Все, починаючи од люшні і кінчаючи ярмом і притикою — було оздоблене надзвичайно ніжною дрібнісінькою різьбою.

Та день перед вінчанням увечері нечужі люди приходять до дружки косу і співають без неї:

„Ой дай матінко гребінця,
Росчесати русу косу до вінця.
А ти батеньку гребінку
Росчесати русу косу на віки“.

Звичайно приноситься тут і гребінець, спеціально придбані для такого випадку як найліпше прикрашені, і урочисто розчісується наречений коса. Мати, а само й сама наречена плачуть (цього вимагає звичай), а дружки співають жалібні пісні про розлуку матері з дочкою.

Або скриня! Вона ж має найбільше значіння на весіллі. Коли скриня гарна, й наречений більше пошани, отже і дівчина й вимагає, щоб її скриня була найліпше оздоблена самою дрібнісінькою різьбою, або розмальована як найліпше фарбами.

Бо скриня ж для жінки все. Тут ще з її молодих днів ховались різні таємниці. Рідна в Україні вважалось, що жінка щаслива тільки тоді, коли вона не вийшла заміж, а коли надіне подружню сорочку тоді вже їй нема щастя. Через те на весіллі і співають такі жалібні пісні, через те завжди і плаче наречена, хоч може й виходить на ліпше життя... Крім убрань, наміста, гаптованих сорочок й инш. в прискринку лежало позав'язуване в вузлики різне зілля. Чого тут тільки не було! І любисток з зелених свят, і васильки від мертвого, материнка скупина й инш. Все це мало своє значіння і все треба було заховати од матері! бо тоді зілля губило свої чари. Ніхто не має права до скрині, будь то мати, батько, сестра — все рівно. А коли дівка виходила заміж — то чоловік теж не мав ніякого права відчинити скрині

Дерев'яна фігурка (Полтава).

Закордонна газета „Берлінер Тагеблат“ так висловлюється з приводу наших деревляних виробів:

...„І роботи по дереву часто виявляють особливе почуття чарівної краси форми. Так, ми бачимо ложку — вона належить до самої прекрасної взагалі із всіх утворених мистецтвом. Її корисна форма відома всім...“ й инш.

А коли виготовить чумак воза, запряже в нього круторогих волів, надіне на бакир смушкову шапку, стьобне багатом, затягне сумної пісні і... повернуть спокійно воли на південь прямісінько до Криму, а чумацька пісня ще довго лунає і розлягається по дібровах та ярах і довго ще зітхає може й не одна дівчина або жінка, бо частенько буває й так, що повернуться до дому тільки воли з чужими чумаками, а хазяїнові їхньому сміється десь радісно зелена просторінь степів, або співає синє море...

Тепер немає чумків, майже ніхто не їздить на волах, а чумацькі вози пристосовані для коней.

Або візьмим різні деревляні фігурки, риби, люльки. Вони виявляють справжній талант народу — художника, бо взагалі тут цілі покоління працюють любовно над формами, походження яких треба шукати в суті національної спільності, а не в фантазії, окремого кустаря. Творить цілий народ, а не окремий кустар.

Твори, вкладаючи розум, силу, любов і працю в свої твори, які і єсть яскравим доказом не аби якого культурного рівня українського народу.

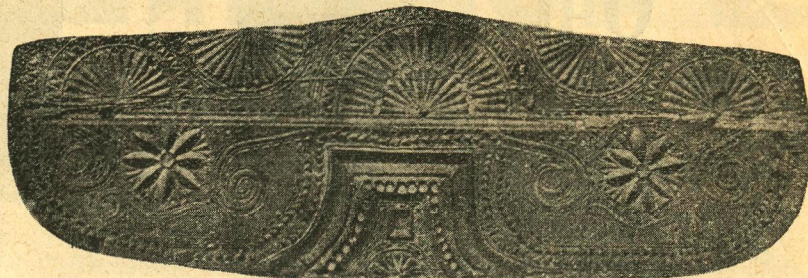
На наші українські твори навіть за кордоном звернуто було велику увагу. Так, газета «Берлінер Тагеблат» подає:

.... «Тільки у народа, де ми з призи́рством на-
раховуємо найбільший відсоток неписьменних, існує ще
справжнє народне мистецтво. Чи справедливо ж це при-
зи́рство, чи може людина, яка може сполучати такі надзвичайно
прекрасні кольори, рука якої може дати такі ніжні твори, має
більшу цінність ніж той, хто вмів, та ще й до того погано писати.

Ще слід звернути увагу на праничну дощечку, що вживається для
пропечатування праників. Праники теж необхідна річ в побуті українського
селянина.

весіллї й хрестинах. Причїм, для кожної події праники виробляються не однакові, як по формі так і по малюнку, звідси і різноманітність орнаменту праничної дошки.

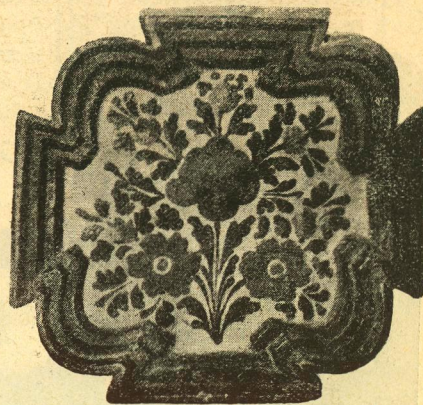
Всі деревляні вироби мали раніш великий збут на своєму внутрішньому

Спинка до саней (Полтавський музей.)

ринкові і дуже рідко виходили за межі окружного ма-
штабу. За кордон
тільки вивозилась
і зараз вивозиться
дубова клепка.

Ще й тепер,
не вважаючи на те,
що лісів багато зни-
щено і дорого ко-
штує матеріял,
все-ж промисел цей
так само дуже по-
ширений серед се-
лян. Над обробкою
дерева працює ще
й тепер по-над
40.000 душ, зви-

Полумисок для риби (робота
Полтав. кустарів).

Ложка (Зіньків).

Рубель (рабо-
та Миргород.
кустарів).

походження яких треба шукати в
суті національної спільності, а не
в фантазії, окремого кустаря. Тво-
рить цілий народ, а не окремий ку-
стар.

Творить, вкладаючи розум, силу, любов і працю в свої
твори, які і єть яскравим доказом не аби якого культурного
рівня українського народу.

На наші українські твори навіть за кордоном звернуто
було велику увагу. Так, газета «Берлінер Тагеблат» подає:

Рубель (рабо-
та Миргород.
кустарів).

.... «Тільки у народа, де ми з призирством на-
раховуємо найбільший відсоток неписьмених, існує ще
справжнє народне мистецтво. Чи справедливо ж це при-
зирство, чи може людина, яка може сполучати такі надзвичайно
прекрасні кольори, рука якої може дати такі ніжні твори, має
більшу цінність ніж той, хто вміє, та ще й до того погано писати».

Ще слід звернути увагу на праничну дощечку, що вживається для
пропечатування праників. Пра:ики теж необхідна річ в побуті українського
селянина. Звичаї й традиції вимагають дуже часто виробляти їх по селах. Коли
вмірає хто небудь—праник необхідна річ на похоронах, а так само й на

Люлька (Зіньків).

всє-ж промисел де-
так само дуже по-
ширений серед се-
лян. Над обробкою
дерева працює ще
й тепер по-над
40.000 душ. Зви-

Полумисок для риби (робота
Полтав. кустарів).

Ложка (Зіньків).

чайно помалу фабричне виробництво заступає місце домашнього, але всеж
ще у нас занадто мало фабрик за для того, щоб задоволити потреби всього
багато—мільйонного люду України.

М. Суловська.

Валер Проноза.

Штанячі докори.

Ще перед ранком снилося: штани
прийшли, світилися і плакались на долю...
Кумедні сни, химерні сни
приходять, як даси уяві волю!
В пів-сні ще став складать порядок дня.
— Ви знаєте, як вранці хочеш спати?...
— Комісія... доклад... ячейка... От свиня—
Ще б трохи—і забув! Сьогодні ж дві наради!
А там—у клуб: комісія й доклад:
„Література й завдання моменту“,
А там... Нарешті усьому по нопу вийшов лад,
Крім секції мистецтв і плану жентервенту:
Призначено в один той самий час...
Ну та дарма! Щось манкірну із вас!..
Вмиваючись - фурчав: ні, поб'ємо Європу!
Дивися як, усе по нопу!

В комісії сидів. Спізнівся на доклад.
Докладчик щось розвів на двадцять дві години,
Та я утік. В ячейці—трах: наряд
Присяжним в агіт-суд на тему: „Хто в цім винний“.
Побіг бігцем на першу із нарад.
Послухав привітання. Двинув далі.
Довідався: друга пішла приймать парад.
Пішов на „жентервент“, щоб не було скандалів.
А там—у клуб. Чекав, чекав, чекав...
Докладчик не прийшов. Пустили грамофона.
Іще десь засідав. На „суді“—мов ріка
Промов текла: знайома й однотонна...
Прийшов—за північ. Впав без сил. Штани ж
Світилися дірками і докором:
— Назасідав, упав, натружений і спиш?
А де ж твоя робота? Де-ж твій сором?

Очі

підприємств.

На виставці стінних газет.

Аудиторіями багатоголосими, гучними, в самому центрі робітничої Іванівки, районний партійно-професійний клуб розкинувся.

Не сумують стіни клубні по шуму й галасу. Знає робітнича маса свій клуб, любить його. Через те, завжди і повні народом клубні залі, через те й численну аудиторію збирає він по гуртках своїх.

По всьому клубові, широкою хвилею розлилася юрба молоді Іванівської. Робітнича молодь, комсомольці, комсомолки в червоних хусточках, проф. спілковий актив молодняцький, що-в-чора клуб заповнює, по гуртках, семінарах, на лекціях, знання понабрати, відпочити від денної праці, а то й просто побалакати, порозмовляти про діла комольські, робітничі, громадські.

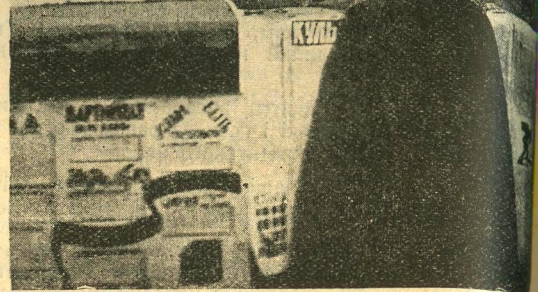
Весело, гучно в клубі. По округових кімнатах гуртки засіли, а в залі — за газетами, шашками, шахами, в дружні...

— Що ж, коли тільки „балачками“ займаються, а щоб посерйозно... так а ні-ні...

і таласу. Знає робітничу масу свій клуб, любить його. Через те, завдяки і повні народом клубні залі, через те й численну аудиторію збирає він по гуртках своїх.

По всьому клубові, широкою хвилею розлилася юрба молоді Іванівської Робітничої молоді, комсомольці, комсомолки в червоних хусточках, проф. спілковий актив молодняцький, що-в-чора клуб заповнює, по гуртках, семинарах, на лекціях, знання понабрати, відпочити від денної праці, а то й просто побалакати, порозмовляти про діла комолюські, робітничі, громадські.

Весело, гучно в клубі. По округових кімнатах гуртки засіли, а в залі робітники старші зібрались, за газетами, шашками, шахами, в дружні і пролетарській сім'ї вечер провести.

За шаховими столиками змагаються, курять, словами перекидаються, про прочитане в газетах розмовляють, питання виробничі, робітничі, всім загальним колективом вирішують.

Сьогодні особливо оживлений клуб. То і діло відкривають клубні двері своє чорне нутро і викидають все нові й нові групи клубних відвідувачів.

Це—екскурсанти. Екскурсанти на центр уваги клубу нині—районову виставку стінних газет.

Реєструються екскурсії, призначаються керівники, роздаються анкети для відвідувачів.

Роздягаються, раз-два і на гору, де в одній із клубних аудиторій, сама виставка і розмістилася.

* * *

По всій залі, стрункими лавами вистроївся один із загонів мілітової армії стінних газет. 50 підприємств, шкіл, радустанов і т. д.—на виставці, наслідок самодіяльності своїх же робітників, студентів, службовців, виставили.

Ціла „газетна країна“...

Видно немало попрацювали над організацією виставки районна комісія по стінних газетах. Як увійдеш до залі, яскрава декорація очі радує. Гасла, портрети, назви кутків, перемішані між собою в яскравому плакатному оточенню. Багацько кутків залізничники, швейники, ВУЗівці, ленінські... І все газети, газети й газети, друковані, писані, яскраві, великі й малі... Ними заповнена вся зала, всі куточки.

Біля газет—екскурсанти. Уважно розглядають, критикують, діляться враженнями. Робітники, старі й молоді, робітничі, комсомольці,—ці з блокнотами в руках,—все це рухається в довж і шир, по всіх закутках заглядають, всі деталі помічають, зазначають, про це, що бачать, сперечаються, по кутках розмовляють...

Робітничина критика.

А керівники, буквально „на частини роздираються“... Зі всіх боків роз'яснені вимагають, прохати то це пояснити, то про це розказати...

Ось, біля куточка „швейників“, група робітниць зупинилась. Розглядають газету уважно, кожну замітку розбирають, дарма що це по складам де-хто читає. Робітнича критика—сувора.

Незадоволені... Та і як же, ось „життя робітничі майже не видно!“—заявляє одна з екскурсанток,—„Це не про нас газета...“.

А ось група робітників, залізничників, видно, критикують свою ж одного з підприємств залізничних, газету, у куточку „залізничників“ виставлена.

Роскритикували „на обидві лопатки“, можна сказати...

— Що ж, коли тільки „балачками“ займаються, а щоб посерйозно так а ні-ні...

— А в будинок робітника майже і не заглядають, щож це за стінна газета така?...

Ось так і критикують.

Одна другу змінюють екскурсії. Шум, гомін, святкує в залі, всі куточки обійдені, всі газети переглянуті. І тут же, на випадковому стільці, заступають екскурсанти роздані анкети, довго думають, довго жують одні, щоб за те вже остаточно та твердо свої думки про газету висловити.

Виставка...

* * *

Багато газет на виставці. Про всі не напишеш. Всі не перекажеш, про де-які не сказати не можна. Ріжні стінні газети—ці „очі“ підприємств, важко знайти на виставці хоч би дві мало мальські схожих між собою газети. А ідеї їх—одні: „на сторожі виробництва стояти твердо і неухильно, новий побут робітничий допомагати перебудовувати, комуністичне виховання в широкі робітничі маси протшовхувати“.

З цього погляду і критикують стінні газети.

Ось „Деповський Робітник“—стінгазета депю головного, „Жовтневий Чепіон“ можна сказати всієї виставки. Не один раз преміювалась газетою. Широке маси робітництва вдалося їй втягнути в роботу. За те знають поважають, рахуються з її думками робітники. А пише вона і про виробництво, і про побут, і про охорону праці—про всі, що хвилюють робітників питання. Коротенькі замітки, жвава верстка.

Хороша газета, що й казати.

Ось яскравим плакатом розгорнулася „Стальна Ігла“—газета фабрики кравецької, Тінякова імені. Жвава, виробнича газета, яскрава як агітка з чудесним заголовком, вона приваблює увагу робітників, як своєю зовнішністю, так і змістом.

Гарна газета...

„Паротяг“, „Червоний трамвайщик“, „Вагонник“, „Жернов“, газети установ—„Банковець“, „Червоний аптечник“, „Зовнішторговець“, ВУЗівська „Червоний Технік“, „Артемовець“, „Комсомолія“—так і миготять в назви рядових великої армії, армії комуністичного нового побуту, пролетарської культури.

Багато їх ріжних. Пагані й гарні, вдалі й невдалі, жваві й сумні, діяльністю робітничих мас збудовані чи одними „літераторськими“ спростами редколегії... Виставка їх вирівняє, робітничу критику підняти редколегії матеріалами запасуться і стоятиме і далі стінгазета—ця дітя пролетарської революції, на створіж великих Жовтневих завоювань:

— робітничого виробництва,

— нового побуту і

— початків комуністичної культури.

М. Берлін.

САТИРА й ГУМОР

Остап Вишня.

ДРУГИЙ БІК МЕДАЛІ.

(Гумореска).

Далі вже терпець увірвався...

Не витримав далі людський терпець, і людина, мудре створіння боже, вийшла на вулицю, підвела голову до барашкових на небі хмарок, заплющила свої з двома діоптріями очі й голосно з страшною роспуки завилала.

Отак завилала:

— У—у—у—у!

І у витті в тому, в людському, скільки було відчаю, скільки жури, скільки жалю й суму, що порозліталися з переляку на манісінькі шматочки барашкові хмарки, а веселе сонце скривилося, засірталося, спотикнулося й—усіма своїми променями, заборсалось в санітарно-гігієнічній калюжі...

А людина, задравши голову, стояла і з заплющеними очима тоскно вила...

Отак вила:

— У—у—у—у!

* * *

Жила та була собі жоната людина...

Мала дружину інтелігентну, мала дружинину маму інтелігентну, мала доньку маленьку з очима блакитними, з кучерками льоновими і з ноженнями манюпусінькими, що тільки-но почали по хаті: диб—диб! диб—диб!

І була радість у людини тої, бо дружина квітла та пишалася, а дружинина мама в'яла та зморшками бралася, а донька в людини манюпусінька вже белькотала:

— Тату!

І була та донька найрозумніша й найкраща за всіх інших дітей, що вже були, що ще й будуть...

І переживала та людина щасливіші хвилини свого радянського життя, коли донечка манюпусінька своїми манінькими ноженнями до неї підбігала й рожевеньким язичком виводила шепелявлячи:

* * *

Весняного вечора поверталася людина, проскочивши чистку, до-дому...

І радість груди їй роспирала і співати хотілося, і хотілося на бересток ізлізти, і пригорнутися обличчям малокровним до молодих весняних бруньок, щоб іще хоч раз відчути, що й вона, хоч і безпартійна, хоч і в пенсне, хоч і неголена,—а й вона така пружка, така повна, як весняна брунька...

Бо людина чистку проскочила, бо в людини дома дружина пишалася, донька розвивалася і тяжко стогнала бабуса—дружинина матінка і казала:

— Вже! Помру, мабуть!

* * *

І зустріла одного разу людину донечка, рожевеньким язичком белькочучи:

— А бабуса в лікарні! Заслабла бабуса і сказала, що вмере!..

І підхопила людина донечку на руки й баритональним тенором вивела:

— Подай, господи!

— Що в тебе настроїй такий веселий?—Дружина запитує.—

— Мамі зле!

І бадьоро їй людина на відповідь:

— Весна!

* * *

Минає час... Пливе час... І дні йдуть отуди—назад! І місяці йдуть отуди—назад! Тільки людство йде отуди—вперед!

— у—у—у—у.

* * *

Жила та була собі жоната людина...

Мала дружину інтелігентну, мала дружинину маму інтелігентну, мала доньку маленьку з очима блакитними, з кучерками льоновими і з ноженятами манюпусінкими, що тільки-но почали по хаті: диб—диб! диб—диб!

І була радість у людини тої, бо дружина квітла та пишалася, а дружинина мама в'яла та зморшками бралася, а донька в людини манюпусінка вже белькотала:

— Тату!

І була та донька найрозумніша й найкраща за всіх інших дітей, що вже були, що ще й будуть...

І переживала та людина щасливіші хвилини свого радянського життя, коли донечка манюпусінка своїми манінкими ноженятами до неї підбігала й рожевеньким язичком виводила шепелявлячи:

— А бабуса казали, що скоро вмруть! Бо бабуса вже старенькі і в їх у животі щось одірвалося...

І брала тоді людина на руки доньку свою, притискала її до грудей своїх і в релігійному екстазі баритональним тенором виводила:

— По—о—о—дай, господи!

* * *

А в Австрії далекій, у місті, у Відні, по той бік Карпатського пасма гірського професор Штейнах жив...

Професор Штейнах жив і чудеса робив...

Приходили до його люде з дрібним піском по-за спиною, з ногами—шарнірами, з обличчями—моченими яблуками, з ротом—ямою, а виходили звідти з піснею:

Я до печі—

Він за плечі:

Чепурушко моя!

* * *

І геть—геть по за межі Австрії залунала слава про чудеса Штейнахові.

І наслідували науку його по всіх краях та по всіх республіках...

І читала про них людина й головою хитала:

— Господи,—думала людина,—чого розум людський доскочити може?! Щоб ото із старої людини та молодятка зробити?!

І розказувала про те за обідом і за вечерею в себе...

І блиском фосфоричним світилися при тих оповіданнях бабусині очі...

І зустріла одного разу людину донечка, рожевеньким язичком белькочучи:

— А бабуса в лікарні! Заслабла бабуса і сказала, що вмере!..

І підхопила людина донечку на руки й баритональним тенором вивела:

— Подай, господи!

— Що в тебе настрої такий веселий?—Дружина запитує.—

— Мамі зле!

І бадьоро їй людина на відповідь:

— Весна!

* * *

Минає час... Пливе час... І дні йдуть отуди—назад! І місяці йдуть отуди—назад! Тільки людство йде отуди—вперед!

А людина ходить: уперед—на службу і назад—додому...

Весняного дня прийшла людина назад: додому..

А дома гамір...

Біжить донечка, підстрибуючи:

— А бабуса вже вдома! Молода вже бабуса!

І йде жінка:

— Уяви: маму омолодили!..

І входить людина в хату, а серед хати на килимі сидить дружинина мама, з обличчям веселим і всміхається...

Потім вона, дружинина мама, скокнула, тупнула і підстрибом по хаті, приспівуючи:

„Десь була,

Десь була

Перепелочка...

Ось вона впала

До землі припала“...

А тоді за ліжко, та до людини:

— Ку—ку!

* * *

І брязнула людина портфеля на підлогу, вийшла на вулицю задрала голову, заплющила очі і тоскно з роспачу завила...

Отак завила:

— у—у—у!

Мусій Копистка у Полтаві.

(Допис—шарж).

— Як бачите—я в Полтаві!

— Як ото побував у вас—сів на потяг і—трах! трах! трах!!!—Приїхав до тихої та любої Полтави.

— З вокзалу до міста плентав пішака, бо на наші незаможницькі средства візника не наймеш, а трамвая у Полтаві ще нема, хоча цього року Полтава, кажуть, готується урочисто святкувати два ювілеї: 25—річчя першого молебня, що правили як починали будувати трамвай за старого режиму, та 5—річчя першого мітингу, як починали будувати трамвай за радянської влади...

— Приїхав я до Полтави у неділю ранком. Робити нема чого, так я й пішов блукати по місту—чи не побачу чого небудь нового та цікавого для допису—що обіцяв.

— Йду собі центральною вулицею—Жовтневою зветься—та й дивуюся! Що, думаю, за знак!? Установи не працюють—неділя день відпочинку, а народу на вулиці сила! Куди, міркую, той народ суне? На мітинг—так ранувато: 8-ма година? На базар?—Так ідуть без кошків, та й базар не в той бік! Пішов і я—треба ж дізнатися... Іду по Жовтневій—в напрямку до площі, що й досі Соборною зветься!

— І що б ви, товариші, думали? Куди народ ідьоть?? А йдьоть він прямісінько до... церкви!!! Тільки ріжний народ до різних церков ідьоть—на категорії, значить, розбивається!

— Ті, що, здебільша, у сивих шапках з обличчям українізованих службовців—повертали праворуч—до автокефальної, а інші, ті, що, мовляв „хоч... помолюсь, а не покорюсь“ ліворуч—до тієї маленької церковки, де, кажуть, цар Петро тому 216 років дякував милосердному богові, що поміг йому шведів побити... За яку ласку дякують богові ці—теперішні—одвідувачі церковки—не знаю—не питав.

— Але це ще не кінець! Тут недалеко на площі стоїть ще церква—старий собор, так туди, голубчики ви мої, сунув народ, ну самій тобі „лемент“! Якись допотопні барини, в стародавніх убраннях і така їх—тих баринь—сила, що таке вражіння, ніби їх дозволили нарочито з усього Союзу доживати в Полтаві віка свого... Чому в Полтаві?..

— Положим: „Всякому городу—нрав і права,

Рсякий їмеїть свій ум голова“...

Як сказав полтавець Котляревський устами Возного в „Наталці-Полтавці“:

— Пішов я од собору другою вулицею—вулицею Комуни—і не жалю: бачив цікавого пам'ятника, як раз проти ДПУ. Прочитав написи на ньому! Один напис говорить про те, що пам'ятника збудовано за царя Миколая на тому самому місці, де цар Петро I (знову Петро) відпочивав після Полтавського бою, а другий говорить про те, що „14 юня 1924 года в клубе ГПУ устраивается вечер с танцами до утра“. Як що зайду до ДПУ, обов'язково дізнаюсь, де вони беруть таку крейду, що за 7 місяців не злиняла, а дощів було багацько. Хороша крейда в хазяйстві—вещь пользовитая!

— Увечері пішов до Шевченківців—у театр. Народ вони—Шевченківці—хороший народ і актори з них прекрасні і грають вони прекрасно, а дописувати їм треба, бо казав один з них: „все-ні чого—та „прожиточний максимум“—заїдаїть“...

— У понеділок почав уже ходити по установах. Установи всі українізовані, бо з цією справою у Полтаві, очевидно, не шуткують... Чув са як в одній високій губерніяльній установі завідуючий давав прочухан трошки меншому завідуючому: „об'явите всім співробітникам, що позавони к етому першому березняку не будуть знать української мови—всі увольню!.. Что за безобразіє! Раз власть требует—исполнение повинно бути виконано“!

— А що, думаю собі, наскочили „співробітнички“!.. Та, на мою думку, так і слід!.. А то будемо тягти мертвого грека, як той казав...

— Ну, здається, досить! Звичайно, воно ніби малувато, та може й цікаво для вас... Але, тут уже, товариші, вибачайте: що бачив—те й пишу, а пишу—як умію. Як що затримаюсь у Полтаві на де який час, може й що напишу.

— От—халепа! Було не забув!!

— Та про електрофікацію, кажу, було не забув!! Та це ж те саме головне.

У Полтаві уже почали електрофікацію!!

Да, голубчики ви мої!!

Давольно вже таких крутілок, що наші діди на святках на льоду дівчат крутили!!

— Заб'ють нещасного кілка, настромлять на того кілка парши колесо, прив'яжуть до колеса дрючка з санками і... крутять... крутять...

Чуби мокрі, захекаються!..

— Ні, зараз—довольно, браток,—шалиш!!

— Дайош лектричеську енергію!!

— Велика штука—електрофікація—що не кажіть!!

— Ну, бувайте!..

Мусій Копистка, а за його ще й досі неграмотного переписав

Василь Чечваньський.

Полтава. Лютий, 25 р.

„лемент“! Якись допотопні барини, в стародавніх убраннях і така їх—тих баринь—сила, що таке вражіння, ніби їх дозволили нарочито з усього Союзу доживати в Полтаві віка свого... Чому в Полтаві?..

— Положим: „Всякому городу—нрав і права,

Рсякий їмеїть свій ум голова“...

Як сказав полтавець Котляревський устами Возного в „Наталці-Полтавці“:

— Пішов я од собору другою вулицею—вулицею Комуни—і не жалію: бачив цікавого пам'ятника, як раз проти ДПУ. Прочитав написи на ньому: Один напис говорить про те, що пам'ятника збудовано за царя Миколая на тому самому місці, де цар Петро I (знову Петро) відпочивав після Полтавського бою, а другий говорить про те, що „14 юня 1924 года в клубе ГПУ устраивается вечер с танцами до утра“. Як що зайду до ДПУ, обов'язково дізнаюсь, де вони беруть таку крейду, що за 7 місяців не злиняла, а дощів було багацько. Хороша крейда в хазяйстві—вещь пользовитая!

— Заб'ють нещасного кілка, настромлять на того кілка парш колесо, прив'яжуть до колеса дрючка з санками і... крутять... крутять!

Чуби мокрі, захекаються!..

— Ні, зараз—довольно, браток,—шалиш!!

— Дайош лектричеську енергію!!!

— Велика штука—електрофікація—що не кажіть!!

— Ну, бувайте!..

Мусій Копистка, а за його ще й досі неграмотного переписав

Василь Чечвянський,

Полтава. Лютий, 25 р.

ФІЗКУЛЬТУРА ТА СПОРТ.

Плижок на лижах.

Плижки на лижах.

Плижки на лижах з гір одна з найефективніших вправ. Для цього треба багато спритности, смелости, догадливости.

Спорт цей зародився в Норвегії. Норвежці вчать їздити на лижах з самого шкільного віку, вони в умінні користуватися лижами досягли надзвичайних наслідків.

Що року відбуваються змагання за першенство країн, де плижки в 35—40 метрів завдовжки вважаються за звичайне явище. Світовий рекорд 47 метрів.

Скакають з гори, де, розігнавшись, лижник летить у повітрі, одбиваючись від спеціально влаштованого уступа (трампліна), і спускається знов на сніг. Чим крутіша гора, тим швидче лижник спускається і тим більший плижок.

В СРСР плижки на лижах поширені в Ленінграді і Москві. Значних наслідків ми тут не досягли,

Спорт, гра, гімнастика.

Сучасна фізична культура будується на користуванні в умовах природних: сонця, повітря й води—різними способами фізичного розвитку й виховання: спортом, гімнастикою, гірями, екскурсіями і трудовими процесами.

Спорт з гігієнічного боку стоїть вище від усіх інших способів фізичного розвитку, бо завжди проводиться на повітрі. Захоплення одним родом спорту однобічно розвиває наше тіло, розумно ж комбінуючи всякий спорт, ми досягаємо гармоничного розвитку.

З психичного боку, при правильній постановці, спорт загартовує нашу волю, характер і сили.

Гра з гігієнічного боку рівноцінна з спортом і, коли уміло підбирати гру, то вона може також всебічно розвинути того, хто грається.

Гімнастика, хоч з гігієнічного боку, і менш корисна, ніж спорт і гра, коли відбувається в зачиненому помешканні, все-ж цінна. Бо кожний рух тут добре продуманий і науково обґрунтований. Роблячи гімнастику, ми порівнюючи швидко досягаємо успішних наслідків, формуючи тіло і поліпшуючи функції внутрішніх органів.

Тут ми не кажемо про колись популярну у нас «сокольську» гімнастику. Вона віджила своє. Іде мова про шведську гімнастику, детально розроблену науково і перевірену протягом десятків років на досвіді цілого народу.

В цій системі нема місця акробатизмові—що дуже міцно засів був у сокольській гімнастиці; виключено вправи взагалі шкідливі, надміру сильні. Знаряддя стоять тут на другорядному місці, відомі «турник» і «бруски» зовсім скасовані.

Гімнастика ця краща ще й тим, що вона проста і доступна для всіх. Ось чому шведська система фізичних вправ завойовує собі де далі все більше місця в радянській фізкультурі.

Хроніка спорту.

— Всеукраїнська нарада про фізкультуру, що недавно закінчилася в Харкові, збрала 80 делегатів з усіх куточків УСРР. Нарада розв'язала важливі справи наукового й організаційного характеру. Найяскравішим гаслом на всій нараді було: „лицем до села—фізкультуру на село“.

З докладів з'ясувалося, що всього на Україні фізкультурою охоплено більш, як 200.000 душ.

— Всеукраїнський стадіон імені Леніна намічено збудувати в Харкові на території б. Бігового іподрому. Радіо-станцію звідти перенесено буде в інше місце. Комітет будівництва стадіону звернувся з проханням до ВУЦВК віддати згадану територію в його розпорядження. Одночасно оповіщено конкурс на проект будівництва стадіону. Першу премію встановлено в 700 карб., другу у 300 карб.

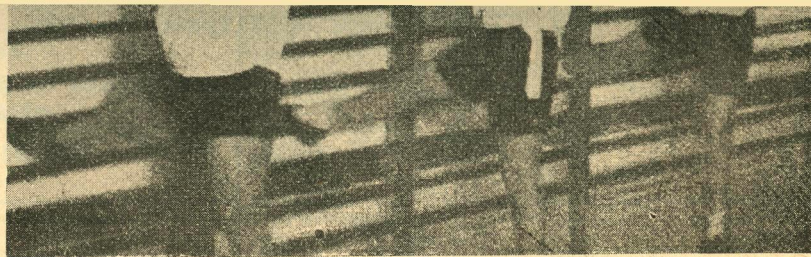
Шведська гімнастика.

І ЗАДАЧИ РЕБУСИ

— Всеукраїнська нарада про фізкультуру, що недавно закінчилася в Харкові, зібрала 80 делегатів з усіх куточків УСРР. Нарада розв'язала важливі справи наукового й організаційного характеру. Найяскравішим гаслом на всій нараді було: „лицем до села—фізкультуру на село“.

З докладів з'ясувалося, що всього на Україні фізкультурою охоплено більш, як 200.000 душ.

— Всеукраїнський стадіон імені Леніна намічено збудувати в Харкові на території 6. Бігового іподрому. Радіо-станцію звідти перенесено буде в інше місце. Комітет будівництва стадіону звернувся з проханням до ВУЦВК віддати згадану територію в його розпорядження. Одночасно оповіщено конкурс на проект будівництва стадіону. Першу премію встановлено в 700 карб., другу у 300 карб.

Шведська гімнастика.

ЗАДАЧИ й РЕБУСИ

Ребус № 8.

Розв'язання завдань і ребусів, будуть друкуватися через кожне число.

10-ти особам, що надішлють всі вірні розв'язання першими, буде надсилатися в премію журнал „Всесвіт“ на протязі одного місяця.

Кореспонденцію по відділові: завдання та ребуси—надсилати по адресі: Редакція „Вісти“, журнал „Всесвіт“, вул. Лібкнехта, 11.

Завдання № 9.

(Літературне).

Де згадується в творах Кнута Гамсуна, надрукованих до революції, прізвище т. Леніна?

Вказати досить назву твору.

С		О	С
Х			
А	П	А	У
М	П	Н	Л
А	Н		
О	И		И

Головоломка № 10.

Як розібрати цю фігуру, щоб потім можна було з клаптів скласти знак бандитської організації, по периферії якого мали б прихильників цієї організації.

Перестановка літер № 11.

А	А		Д	Д
Е	Е	І	К	Л
М	М	А	О	О
О	Р	Р	Р	Р
Т	Т		Т	А

Розмістити літери так, щоб поперекутній (діагоналі) можна було прочитати імя революціонера, а зліва направо: 1) безмірно мала частка світу; 2) машина в млині; 3) трохи, трохи не «Ларьок»; 4) порода коней і 5) прописаний нам попами старий родич.

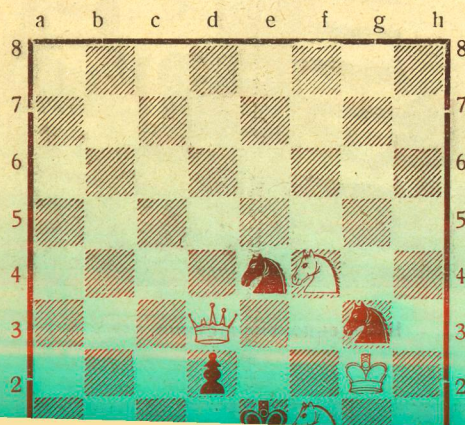
Завдання № 12.

Поставити на шахматній дошці 16 пішаків так, щоб не було ні згорі, ні справа вліво більш двох, одному ряді.

За редакцією І. Л. ЯНУШПОЛЬСЬКОГО.

Завдання № 4. „Мячик“.

18. Т f1—g1 g7—g5 21. Ф d1—d3 С d6—f4
 19. С c1:g5 f6:g5 22. Т a1—h1
 20. Т g1:g5 Ф d5—e6

Білі не можуть врятувати якості:

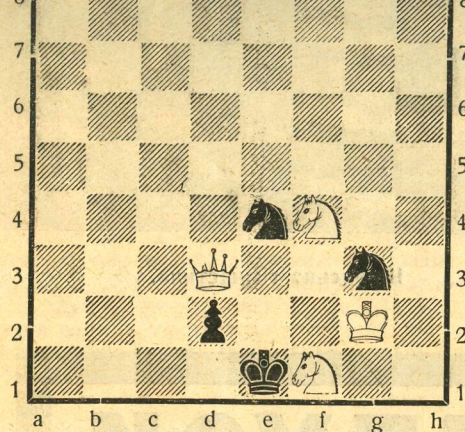
22. Th5 Tg8; 22. Tg7 С f5.
 22. С f4:g5 26. Ф d3—b5 c7—c6
 23. К f3:g5 Ф e6—f6+ 27. Ф b5—a5 Т e8—e7!
 24. С e2—f3 С h3—f5 28. Т h1—h5.
 25. К g5:h7 Ф f6—g6!
 28. Фа7 Tg8+ Крc7 30. Фа5+ Кр b8 і чорні виграють.
 28. С f5—g4 30. Кр. f2—g3 С g4:f3
 29. Т h5—g5 Ф g6—c2+

Білі здалися.

Це майже одна з найкращих партій Ласкера.

Етюд Ч. 1 Н. Кукуєва.

Білі—Кр g2 Фd3 Кf1, f4 (4).
Чорні—Кр e1 Ке4, g3 п. d2 (4).

Мат за два ходи.

Партія ч. 3. Венська.
Відіграно в Лондоні.

Білі — В. Стейниц. Чорні — Єм. Ласкер

1. e2—e4	e7—e5	3. f2—f4	d7—d5
2. К b1—c3	К g8—f6	4. d2—d3	К b8—c6
Теорія тут рядуть d5—d4.			
5. f4:e5	К c6:e5	7. e4:d5	К f6:d5
6. d3—d4	К e5—g6	8. К c3:d5	Ф d8:d5
- Через розмін білими, чорні раніше досягають довгої рокировки.
9. К g1—f3	С c8—g4	11. c2—c3	С f8—d6
10. С f1—e2	0—0—0	12. 0—0	

Білі не мусять більше гаятись з рокадою, бо чорні загрожують Фd5—h5 і Cd6—g3+

12. Т h8—e8!	14. К f3—g5
13. h2—h3 С g4—d7	
- Дуже принадний хід, але чорні чудовим маневром спростовують його
14. К f6—h4!
- Дуже гарний хід, як видно буде далі, 14. f7—f6 було гірше з-за 15. c3—c4.
15. К g5—f3 К h4:g2!!

Правильно намічена жертва.

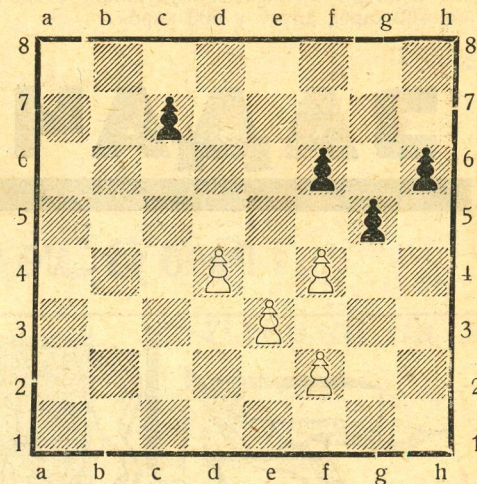
16. Кр g1:g2 С d7:h3+! 17. Кр g2—f2
- На 17. Кр h3: чорні виграють таким чином: 17. . . . Ф f5+ 18. Кр g2 Фg4+ 19. Кр h1 Фh3. 20. Кр g1 Фg3+ 21. Кр h1 Т e4. 22. С g5 Т g4.
23. Т g1 Фh3+
17. f7—f6!
- Єдиний хід, що підтримує натиск.

22. Тg8, 22. Тg7 С b5.
23. К f3:g5	Ф e6—f6+	26. Ф d3—b5	с7—c6
24. С e2—f3	С h3—f5	27. Ф b5—a5	Т e8—e7!
25. К g5:h7	Ф f6—g6!	28. Т h1—h5.	
28. Фа7 Тg8+ Крc7 30. Фа5+ Кр b8 і чорні виграють.
28. С f5—g4 30. Кр. f2—g3 С g4:f3
29. Т h5—g5 Ф g6—c2+

Білі здалися.

Це майже одна з найкращих партій Ласкера.

Етюд Ч. 1 Н. Кукуєва.

Білі — ш. d4, e3, f2, f4 (4)
Чорні — ш. c7, f6, g5, h6 (4) Білі виграють.

Партія Ч. 1. Шашки.

Білі—С. П. Буланов. Чорні—Б. А. Миротин.

1. c3—d4	d6—c5	6. c1—b2	f8—g7
2. b2—c3	f6—g5	7. c3—b4	c7—d6
3. c3—b4	g5—h4	8. b4—a5	d6—e5
4. b4:d6	e7:c5	9. a5:c7	d8:b6
5. d2—c3	g7—f6	10. b2—c3	

Як що g3—f4, то 10. . . e5:c3 11. b2:d4 h4—g3 12. f2:h4 f6—g5

13. h4:f6 g7:c3 і виграють.	13. a1—b2?	f6—g5
10. b8—c7	14. d4:f6	g7:g3
11. g3—f4 e5:g3	15. c3—b4	
12. h2:f4 c7—d6		

Як що 15 g1—h2, то b6—a5 16. h2:f4 h6—g5 17. f4:h6 d6—e5 і виграють

15. b6—a5	19. e1—d2	d6—e5
16. b2—c3 h8—g7	20. d2—e3	g3—f2
17. e3—d4 c5:e3	21. b4—c5	f2—e1Д
18. f2:d4 g7—f6	22. a3—b4	e1—g3 і виграють

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

== шоденну велику газету ==

„ВІСТИ ВУЦВК“

с двохтижневим багато ілюстрован. літературно-художнім журналом

„ВСЕСВІТ“

ЦІНА НА МІСЯЦЬ 60 КОП.

з газет. „Вісти“ по колект. передплаті . 1 крб. 15 к.

індивідуальній » . 1 » 40 »

звичайній » . 1 » 90 »

ПЕРЕДПЛАТА ПРИЙМАЄТЬСЯ:

в конторі Видавництва „ВІСТИ“, вул. К. Лібкнехта, 11. а також
уповноваженими Видавництва.

ТОВАРИШІ!

Видавництво газети «ВІСТИ ВУЦВК» надсилає Вам для
ознайомлення журнал «ВСЕСВІТ». Журнал виходить два рази
на місяць першого та п'ятнадцятого.

Видавництво прохає Вас широко ознайомити ваших робіт-
ників та службовців з цим журналом.

Видавництво газети «ВІСТИ ВУЦВК».

АМЕРИКАНСЬКЕ АКЦІЙНЕ ТОВАРИСТВО

ознайомлення журнал «ВСЕСВІТ». Журнал виходить два рази на місяць першого та п'ятнадцятого.

Видавництво прохає Вас широко ознайомити ваших робітників та службовців з цим журналом.

Видавництво газети «ВІСТИ ВУЦВК».

АМЕРИКАНСЬКЕ АКЦІЙНЕ ТОВАРИСТВО

„АМТОРГ“

AMTORG TRADING CORPORATION.

ПРЕДСТАВНИЦТВО ДЛЯ АМЕРИКИ:

Держторгу Р. С. Ф. Р. Р.

Держторгу У. С. Р. Р.

Держторгу З. С. Ф. Р. Р.

Держторгу Б. С. Р. Р.

АЗНАФТИ

ЦУКРОТРЕСТУ

та інших рад. орган.

Експорт до Америки хутра, кишок та іншого краму.

Імпорт в СРСР тракторів, сільсько-господарського знаряддя, машин для вугільної промисл., різних хемікамів, електричного приладдя та інш.

ГОЛОВНЕ ПРАВЛІННЯ:
New York, 136 Liberty sh.

ГОЛОВНА КОНТОРА в СРСР
Москва, Кузнецкий мост, 14.

Довірений в УСРР О. І. КАГАН
Банк для Зовнішторгу, Харків.

Телеграфні адреси — „АМТОРГ“.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

**ІЛЮСТРОВАННИЙ
ДВОХТИЖНЕВИК**

ВСЕСВІТ

за редакц. В. БЛЯКИТНОГО.

**Адреса РЕДАКЦІЇ:
вул. К. Лібкнехта, № 11,
телефон № 14—73.**

**ОСОБЛИВУ УВАГУ
буде звернено на ВСЕ-
СВІТНЮ ІЛЮСТРАЦІЮ.**

**У журналі будуть великі відділи: ЛІТЕРАТУРИ, МАЛЯРСТВА, ТЕАТ-
РАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА, САТИРИ та ГУМОРУ, НАУКИ,**

Адреса РЕДАКЦІЇ:
вул. К. Лібкнехта, № 11,
телефон № 14—73.

ОСОБЛИВУ УВАГУ
буде звернено на **ВСЕ-**
СВІТНЮ ІЛЮСТРАЦІЮ.

У журналі будуть великі відділи: ЛІТЕРАТУРИ, МАЛЯРСТВА, ТЕАТ-
РАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА, САТИРИ та ГУМОРУ, НАУКИ,
ТЕХНІКИ, СПОРТУ, то що.

ЗАПРОШЕНІ ДО СПІВРОБІТНИЦТВА:

Тео Авербах, Бахтадзе, (Грузія), Д. Бузько, Бажан, Біла-Криниця, К. Богуславський, С. Божко (Кам'янець), Л. Болобан, проф. А. І. Белецький, Остап Вишня, І. Врона, Вериківський, Ванін, С. Вагранська, П. Ванченко, П. Голота, М. Горбань, Городовенко, Б. Глаголін, М. Ган (Нью-Йорк), Цішка Гартни (Білорусь), І. Дніпровський, О. Довженко (Сашко), В. Радиш, О. Дорошкевич, М. Доленго, В. Десняк, О. Досвітній, С. Драгоманів, Шалва-Дадіані (Грузія), Г. Епик, Елева, К. Зелінський (Москва), М. Йогансен, В. Іволгин, М. Ірчан (Вінніпег), О. Копиленко, Г. Коцюба, І. Кириленко, проф. Б. Братко, П. Козицький, О. Корж, Б. Колос, Кручинін, Куліш (Одеса), Л. Ковалів (Київ), Ів. Кулик (Канада), Л. Курбас (Одеса), В. Корян, Н. Калюжний (Прага), Евг. Касяненко (Берлін), М. Любченко, В. Лазурський, А. Любченко, М. Лебідь (Катеринослав), П. Лісовий, Б. Лопатинський, М. Лейтес, Ю. Масютин, В. Меллер, Юр. Меженко, І. Микитенко, Миколюк, М. Майський, Мандельберг, Я. Мамонтів, Н. Мірза-Авакьянц, К. Німчинов, Валер Проноза, П. Панч, Л. Предславич (Одеса), В. Поліщук, С. Пилипенко, М. Панченко, А. Приходько (Прага), С. Радугин, В. Сосюра, М. Семенко, О. Слісаренко, І. Сенченко, В. Седлер, О. Соколовський (Київ), Ф. Соболев, Ю. Смолич, П. Тичина, Микола Терещенко, Марк Терещенко, проф. І. Туркельтауб, Б. Ткаченко, Ф. Таран, М. Тарновський (Нью-Йорк), Ізм. Уразов, А. Уразова, П. Усенко, В. Фомицький (Москва), Футорянський, М. Хвильовий, Х. Холодний, М. Христовий, Б. Червоний, Г. Шкурупій, С. Щупан, Ів. Шевченко (Севастополь), И. Шевченко, В. Ярошенко, М. Якович, М. Яворський, М. Яловий, Ю. Якубський, Сандро Еулі (Грузія), фотограф А. П. Плахтій.

ПЕРЕДПЛАТА:

на місяць 60 к.
поодинокі число . 30 к.

Гроші і передплату слати по адресі:

Видавництво газ. „ВІСТИ ВУЦВК“
Харків, вул. К. Лібкнехта, 11.